הלכה · משנה תורה · מפרשים · קרית ספר · ספר נזיקין

קרית ספר על משנה תורה, הלכות חובל ומזיק

רבי משה ב"ר יוסף מטראני [המבי"ט]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

קרית ספר על משנה תורה, הלכות חובל ומזיק

רבי משה ב"ר יוסף מטראני [המבי"ט]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/קרית-ספר-על-משנה-תורה-הלכות-חובל-ומזיק/
הקובץ נוצר ב־19 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה א 4
הלכה יא 4
הלכה יג 5
הלכה יד 5
הלכה טו 5
הלכה טז 5
הלכה יז 5
הלכה יח 5
פרק ב 6
הלכה א 6
הלכה ט 6
הלכה יד 7
פרק ג 7
הלכה א 7
הלכה ח 7
פרק ד 7
הלכה א 7
הלכה ד 8
הלכה ה 8
הלכה י 8
הלכה יד 8
הלכה טו 9
הלכה יט 9
הלכה כ 9
הלכה כב 9
פרק ה 9
הלכה א 9
הלכה ג 9
הלכה ט 10
הלכה יא 10
פרק ו 10
הלכה א 10
הלכה י 10
הלכה יב 11
הלכה טז 11
פרק ז 11
הלכה א 11
הלכה ו 11
הלכה ז 11
הלכה טו 11
פרק ח 12
הלכה א 12

פרק א

הלכה א

מצות קצו לדון בחובל בחברו או מזיק ממונו שחייב החובל בחמשה דברים נזק וצער וריפוי ושבת ובשת ומשתלם מן היפה שבנכסיו כדילפינן בקמא ד"ה תחת נתינה ישלם כסף דכולן כאבות לשלם ממיטב כדכתיב בשן מיטב שדהו וגו' וארבע אבות גמירי כולהו משן ורגל והואיל וכתיב בחובל בחברו תחת דכתיב פצע תחת פצע כולהו חמשה דברים דידיה משור מועד ילפינן דכתיב ביה שור תחת השור מה התם ממיטב דגמרינן משן ורגל אף הכא נמי מיטב וחיוב נזק ילפינן מדכתיב עין תחת עין דהיינו ממון כדילפינן בריש החובל בגוונא טובא ותנא דבי רבי ישמעאל כן ינתן בו אין נתינה אלא ממון וקרא יתירא דרשי דמכדי כתיב ואיש כי יתן מום בעמיתו כאשר עשה כן יעשה לו כן ינתן בו למה לי ש"מ ממון והרי הוא אומר ולא תקחו כופר לנפש רוצח וכו' ודרשינן לנפש רוצח אי אתה לוקח כופר אבל אתה לוקח כופר לראשי איברים ולחבלות ולא תחוס עינך הנאמר בחובל שלא תאמר עני הוא ושלא בכוונה עשה ולא ישלם וחבורה תחת חבורה שכתובה אצל עין תחת עין היינו ממון כדכתיב וכי יכה איש את רעהו וגו' רק שבתו יתן ורפא ירפא למדנו שתחת הכאה בחבורה הוא ממון וכן מה שנאמר בעין ובשאר איברים. ומנין שחייב בצער בפני עצמו דדרשינן התם ריש פרק החובל פצע תחת פצע ליתן צער במקום נזק וקרא יתירא דרשי דהא כתיב כויה תחת כויה ושבת ילפינן מדכתיב שבתו יתן ורפא ירפא ליתן רפואה במקום נזק כדאמר' רפ"ה ובשת דכתיב ושלחה ידו והחזיקה וגו' וכתיב וקצותה את כפה דהיינו ממון. ואינו חייב עד שיתכוין כדכתיב ושלחה ידה והחזיקה במבושיו מבושיו של זה שכוונה לו ולא של אחר שלא כוונה לו.

הלכה יא

אדם מועד לעולם אפילו שוגג אפילו ישן כדתנן ס"פ כיצד הרגל ובגמרא אמר קרא פצע תחת פצע לחייב על השוגג כמזיד ועל האונס כרצון וקרא יתירא הוא דהא כתיב כי יתן מום בעמיתו וגו' והא מיבעי ליה ליתן צער במקום נזק כדאמרינן לעיל א"כ ליכתוב קרא פצע בפצע תחת פצע למה לי ש"מ תרתי כדאמרינן התם ובריש החובל. ואם בא לישן אצלו או שהניח כלי אצלו כשהיה ישן פטור שהרי זה שבא באחרונה הוא המועד כדאמרינן בירושלמי והרי הוא מזיק עצמו כיון דדרך הישן פשיט ומתהפך שלא מדעתו הוי דרכו להזיק. וכל המתכוין להזיק אף על פי שלא נתכוון לבייש חייב בבשת כדילפינן ס"פ כיצד ממשמע שנאמר ושלחה ידה איני יודע שהחזיקה מה ת"ל והחזיקה לומר לך

כיון שנתכוון להזיק אף על פי שלא נתכוון לבייש ואם נפל מן הגג ברוח שאינה מצויה אינו חייב אלא בנזק דמרביה ליה אונס כרצון וכדאמרינן לעיל.

הלכה יג

שנים שחבלו באחד כאחד שניהם חייבים ומשלשין ביניהם ואם האחד לא כיון פטור מן הבשת.

הלכה יד

המתכוון לבשת קטן (ונעשה) [ובייש] גדול חייב בדמי מה שנתכוון וכדתניא התם פרק החובל דף פ"ו.

הלכה טו

נפלה אבן מחיקו והזיק או אפילו נתכוון לזרוק ב' וזרק ד' והזיק כשהוא ישן פטור מד' דברים דדוקא בנזק הוא דמרביה ליה אונס כרצון ואע"ג דבהאי קרא דפצע תחת פצע מרבינן נמי צער כדאמרינן לעיל כל כמה דמצינו למיפטר שוגג פטרינן ועיקר קרא בנזק כתיב ולא בצער וכדאמרינן התם סוף פרק כיצד.

הלכה טז

נכנסו שנים אפילו שלא ברשות לחצר ונתקל זה בזה והוזק פטור וכל שכן אם הוזקו בבעל הבית דהא דמרבינן שוגג כמזיד אונס כרצון היינו כשמזיק בידים שלא במתכוון אבל נתקל בו האחר לא עשה דבר ואפ"ה נתקל בו בע"ה כשנכנס שלא ברשות חייב כיון שלא היה לו רשות ליכנס לשם וכדאמר' פרק שור שנגח דמ"ח.

הלכה יז

פרח עץ בקיעתו והזיק ברשות הרבים או לרשות היחיד אחר או אפילו נכנס בחנות הנגר שלא ברשות חייב בארבעה דברים דכיון שרגילין ליכנס שם הוי שלא ברשות כברשות וחייב לבד מבשת דאינו חייב במידי דלא מתכוון וכדאמר' פרק המניח דף ל"ב.

הלכה יח

יש אומד לניזקין אם היה החפץ שהזיק בו ראוי להיזק זה חייב ואם לאו אינו חייב כדפשטינן בהחובל דף צ"א מה אגרוף מיוחד (יש) שמסור לעדה ולעדים אף כל מיוחד שמסור לעדה ולעדים פרט ליצאה אבן מתחת ידי עדים שנאבדה ולא ראוה בית דין שהיא פטורה דאומדנא בעיא והכא בהאי קרא שבת וריפוי כתיבא שמע מינה יש אומד לניזקין שמע מינה וכמו שהוכיחו שם בהלכות וחייב על בשת בלבד כיון שנתכוון. ברזל אין לו אומד כדילפינן פרק הנשרפין ולענין מיתה מדכתיב ואם בכלי ברזל הכהו וימות וכוליה כדמייתי לה הרב ז"ל פרק שלישי מהלכות רוצח. זרק אבן ואחר כך הוציא אחד

את ראשו מן החלון וקבלה פטור מכלום כדילפינן פרק המניח דף ל"ג מדכתיב ומצא את רעהו פרט לממציא את עצמו מכאן אמר רבי אליעזר בן יעקב וכו':

פרק ב

הלכה א

צער משתלם אפילו שלא במקום נזק כדתנן בהחובל ואמרינן בגמרא דף פ"ד בן עזאי היא דאמר כויה נאמרה תחלה וסתם כויה דאית בה חבורה משמע כתב רחמנא חבורה לגלוי אכויה דרישא דבלא חבורה היא וחייב בצער בלא נזק וכיון דילפינן לצער שלא במקום נזק ה"ה לשבת או ריפוי או בושת שלא במקום נזק אי נמי בכלל ופרט המרוחקים זה מזה קמיפלגי רבי ובן עזאי רבי סבר אין דנין אותו בכלל ופרט כויה וחבורה ואין בכלל אלא מה שבפרט יש עמה חבורה אין אין עמה חבורה לא דכיון דכתיב פצע בנתים הוו מרוחקין ומתחלת המקרא אנו למדין שהוא חייב בכויה גרידתא וחבורה איצטריך לדמים יתירים כשיש בכויה חבורה דמשלם תרויהו ומתניתין רבי היא כדאמרינן התם דף פ"ה א"נ כמו שפי' התוספ' שם לדמים יתירים שמשלם בצער שיש בו רושם מבצער שאין בו רושם. הבעיתו בלא נגיעה פטור מדיני אדם ואם אחז בו או בבגדיו חייב בתשלומין כדאיתא התם דף צ"א גבי חירשו.

הלכה ט

תשלומי הצער הוא לפי מה שהוא הניזק אם הוא ענוג ועשיר או עמלן ועני ואינו חושש כל כך בצערו אומדין כמה אדם כזה רוצה ליתן לקטוע לו ידו המוכתב למלכות בסם ולא בסיף וכן יתן לו מזיק לבד דמי ידו דכיון דצער שלא במקום נזק משתלם כדילפינן לעיל הוי תשלום צער לפי מה שמצטער כל א' וה"נ במקום נזק הוי לפי מה שמצטער כל אחד וכן בשבת משלם לפי מה שבטלו ממלאכתו. חרשו נותן לו דמי כולו כדתנ' התם דפ"ה דהא לא שוי למידי דמיירי באדם שאינו בר אומנות כמו שפי' התוס' שם סמא עינו ולא אמדוהו וקטע רגלו ולא אמדוהו ואח"כ חירשו חשיב כאלו עשה הכל בבת אחת ואומדין הכל ביחד כמו שפי' התוספות שם ואם אמדוהו לכל נזק הוי בעיא התם דסלקא בתיקו דכיון דאמדוהו חדא חדא בעי למיתב ליה כמו שאמדוהו או דילמא כיון דלא שלים יהיב ליה דמי כולה ביחד ונ"מ שאין עולה כ"כ כשאומדין הכל ביחד כמו כשאומדין כל אחת בפני עצמה.

הלכה יד

ריפוי ושבת נותן לו עד שיתרפא או פוסק עמו על הכל ואם עלו צמחים מחמת מכה או נסתרה המכה חייב בשבת וריפוי כדילפינן דפ"ה בברית' מדכתיב שבתו יתן ורפא ירפא שנה הכתוב בריפוי לחייבו אף על הצמחים והקיש שבת לריפוי יכול אפילו שלא מחמת המכה תלמוד לומר רק מיעט ושלא מחמת המכה לא הוה בעי קרא אלא היכא דעבר על דברי רופא ואכל מיני מתיקה והעלה מכתו גרגותני דפטור כדכתיב רק אין נותנין זמן לחבלות ונראה דהוי דאורי':

פרק ג

הלכה א

בשת הכל לפי המבייש והמתבייש כדתנן התם ריש פרקא וכיון דחייבה תורה בושת אפילו שלא במקום נזק כדאמרינן לעיל משמע דלכל חד לפי מה שהוא מתבייש מן המבייש בייש ישן ולא הקיץ הוי בעי' דף פ"ו פרק החובל ולא איפשטא ולכך אם תפסו יורשין אין מוציאין מידם דדילמא בושת הוא משום זילותא שמזלזל בו בפניהם ואף על פי שאינו שם על לבו א"נ משום בשת משפחה ולא משום כסופת פנים. גר ועבד יש להם בשת דכתיב כי ינצו אנשים יחדיו איש ואחיו ועבד ואף על פי שאין לו אחוה אחיו הוא במצות כרבנן דרבי יהודה דף פ"ח וכן קטן הנכלם כשמכלימין אותו. ואינו חייב מן התורה אלא בבושת שיש בו מעשה כדמשמע קרא והחזיקה במבושיו.

הלכה ח

חכמים קצבו דמים קצובים על כל מכה שהיא דרך כיווי וצער מעט כדי שלא יצטרך לומר לכל אחד לפי מה שהוא:

פרק ד

הלכה א

הנוגף את האשה ויצאו ילדיה משלם דמי וולדות לבעל ונזק וצער לאשה כדתנן פרק הפרה דמ"ח וכתיב בעל האשה נראה שהתורה זכתה לו דמי וולדות דעליהו קאי כאשר ישית עליו בעל האשה אבל צער ונזק שלה ואם נגפה אחר שמת בעלה אף דמי וולדות שלה דכיון דכתיב כאשר ישית עליו וגו' משמע בזמן שהוא בעולם בשעת נגיפה אבל אם מת לאשה דומיא דאשת גר דאמרינן התם דף מ"ט דזכה איהו בגויהו.

הלכה ד

היתה שפחה או גויה בשעת הריון ונתגיירה או נשתחררה דמי הוולדות שלה דלא קרינא ביה בעל האשה כיון שאין עליה קדושין שהרי אינו קרוי בנו לכל דבר.

הלכה ה

נגפה ומתה פטור מדמי וולדות כדכתיב ולא יהיה אסון ענוש יענש הא יש אסון לא יענש ולא חילק בין שוגג למזיד בדבר שיש בו מיתת ב"ד לפוטרו מן התשלומין ואם לא היה מכוין אלא לחברו משלם דמי וולדות דאנשים שנתכוונו זה לזה אף על גב דיש אסון לאשה יענשו כדאסיק רב אדא פ' דו"ה וכרבי דאמר הכין פרק אלו הן הנשרפין. וכן חובל אביו ואמו ולא עשה בהם חבורה שאינו חייב מיתה כדילפינן פרק אלו הן הנחנקין דף פ"ה ממכה אדם ומכה בהמה דכת' בה נפש דמשמע דם דעשה חבורה וחייב בה' דברים כיון שלא עשה חבורה. וכן חובל בחברו בי"ה דאינו חייב אלא מלקות חייב בתשלומין דאף על גב דאין אדם לוקה ומשלם כדילפינן בעלמא הכא משלם דבפי' רבתה תורה חובל בתשלומין כדכתיב רק שבתו יתן ובפי' המשנה כתב משום דכתיב יד ביד וכו' וכדאמרינן באלו נערות אבל עשה חבורה או חובל בשבת שעושה נחת רוח ליצרו הרע שחייב מיתה פטור מן התשלומין כדאמרינן.

הלכה י

החובל בעבד כנעני שלו פטור שהרי אחר שחובל בו נותן כולם לרבו כדאמרינן פ"ק דגיטין ואם יצא לחירות ולא הגיע גט שיחרור בידו הוא בעיא דלא איפשיט אי הוי לאדון או לעבד דהלכה כרבי עקיבא מחבירו פ"ק דקידושין דאמר על איברים שהעבד יוצא לחרות דצריך נמי גט שחרור להתירו בבת חורין דיליף שילוח דכתיב גבי עבד לחפשי ישלחנו משילוח דאשה דכתיב ושלחה דהיינו בשטר כדאמרינן התם דף כ"ד. מי שחציו עבד וחציו בן חורין והוזק ביום של רבו בדלא כפוהו עדיין לשחררו היזקו לרבו. אבל בעבד עברי בדבר שבטלו ממלאכה ילקח קרקע מחמשה דברים ויאכל הרב פירות דהני פירות הוו במקום ידו שקטע ובטלו ממלאכ' ואם אינו מעכב מלאכה כמו קטע ראש אזנו הכל לעבד כדאיתא פרק החובל דף פ"ו.

הלכה יד

החובל בבת קטנה צער ובושת וריפוי ונזק שאינו פוחתה מכספה הוא [שלה] אפי' לרבי יוחנן דלא זכתה תורה לאב אלא שבח נעורים בלבד אבל חבלה כיון דלא מצי חביל בה דהא ישראלי' היא ועבר על לא תוסיף לא קנייה ליה רחמנא ושבת הוי לאב דמעשה ידיה

עד שעת בגרות לאביה וחבלא דאפחתא מכספא נמי משום דבידו למוכרה הוי דאביה כר' יוחנן דפליג אדרב וכדאמרינן התם פרק החובל דף פ"ז.

הלכה טו

החובל באשת איש מדאוריתא כל ה' דברים הם שלה אלא שחכמים זיכו לו מקצת כדתנן ריש פרק מציאת האשה. וכן בעל המזיק לאשתו אפילו בתשמיש המטה כדאיפשטא לן פרק המניח את הכד דף ל"ב דאף על גב דהנאה לתרויהו איהו הוא דקעביד מעשה ומיהו לענין חטאת ומלקות חייבת דרחמנא אחשבה להנאה מעשה כמו שכתבו התוספ'. אשה שחבלה בבעלה אם רצה לגרשה גובה הכל מכתובתה.

הלכה יט

החובל בבניו גדולים או קטנים או של חברו מדאוריתא משלם להם אלא שחכמים תקנו בסמוכים לאב.

הלכה כ

חרש שוטה וקטן בכלל אחיך הם לחייב החובל בהם אלא שפגיעתן רעה שאם חבלו באחרים פטורים כדת' התם פ' החובל משום דלאו בני דעה (נינהו) הוו כשחבלו ועבד ואשה [משלמין] לכשישתחרר או תתגרש.

הלכה כב

הניח גחלת על לב עבדו של חברו הוי כגופו דהוה ליה לסלקה ופטור ובהמתו כממונו דאין בו דעת לסלקה וחייב כדאיתא שלהי כיצד הרגל:

פרק ה

הלכה א

אסור לאדם לחבול בעצמו כדילפינן פרק החובל דף צ"ח מאשר חטא על הנפש שציער עצמו מן היין המצער עצמו מכל דבר על אחת כמה וכמה דנקרא חוטא כדכתיב מאשר חטא על הנפש דמשמע שחטא בנפש אדם וחובל או מכה חברו דרך ניציון עובר בלאו דכתיב פן יוסיף להכותו אם הזהירה תורה בתוספת הכאת החוטא כל שכן למכה הצדיק. והמגביה ידו על חברו להכותו נקרא רשע אף על פי שלא הכהו כדכתיב ויאמר לרשע למה תכה רעך הכית לא נאמר אלא תכה כדאיתא פרק ארבע מיתות.

הלכה ג

המכה הכאה שאין בה שוה פרוטה לוקה שאין כאן תשלומין כדי שיהיה לאו זה ניתן לתשלומין ואפי' לעבד חברו נמי דישנו במקצת מצות. גוי שהכה ישראל חייב מיתה

כדכתיב וירא איש מצרי מכה איש עברי וגו' ויפן כה וכה ויך את המצרי כדאמר' פרק ד' מיתות דף נ"ח.

הלכה ט

חובל בחברו אף על פי שיתן לו ה' דברים אין נמחל לו עד שיבקש ממנו וימחול כדכתיב השב אשת האיש וגו' ויתפלל בעדך וגו' וכדתנן התם דף נ"ב.

הלכה יא

האומר סמא את עיני על מנת שאתה פטור חייב קרע כסותי על מנת לפטור פטור כדתנן התם וטעמא כדאמ' בגמרא דאין אדם מוחל על ראשי אברים אבל הכני ופצעני הוי כקרע כסותי דיש הן שהוא כלאו כשהוא מתמיה וכדאמ' התם סוף פרקא הכני פצעני על מנת לפטור ואמר ליה הן יש הן שהוא כלאו קרע כסותי על מנת לפטור ואמר לאו הרי לאו שהוא כהן ואורחא דמילתא נקיט דמחיל איניש אממוניה טפי מבצער גופיה ואם אמר קח לי כלי זה או בגד וקרע אותו אפילו בלא על מנת פטור כדאי' התם. אמר עשה כן לפלוני על מנת לפטור חייב בין בגופו בין בממונו וכדתנן התם וטעמא דאין שליח לדבר עבירה ואפ"ה האומר הוא שותפו בעון משום ולפני עור וגו':

פרק ו

הלכה א

המזיק ממון חברו אפילו אנוס חייב כדכתיב ומכה בהמה ישלמנה לא חילק הכתוב בין שוגג למזיד כדתנן סוף פרק כיצד הרגל אדם מועד לעולם וגו'. וברשותו או ברשות אחר שאינו רשות הניזק פטור כשהוא בשוגג או באונס דהא דמרבי' שוגג כמזיד היינו ברשות הניזק דמסתמא חפציו בביתו הם. ושור שעלה על שורו ברשותו להרגו אם היה יכול לשמוט שורו ולא שמט אלא דחף העליון ומת חייב. וכן בא בקורתו או בנרו והזיק לחבית או לפשתן כשעמד הוא לנוח או כשעמד בעל החבית והפשתן הבא אחריו לתקן משאו חייב ואם הזהירו בין כך ובין כך חייב. הרץ שהזיק אפילו שלא בכוונה חייב מפני שהוא משנה כדאמרינן התם.

הלכה י

המזיק בידו או זרק דבר והזיק חייב והם תולדות אדם דכוחו הוא אבל בתר דניחי הוו בור דהא ודאי כיחו וניעו תקלה דאפקרה היא כדאמר' ריש מכלתין דבבא קמא דף ג'. גץ היוצא מן הפטיש והבנאי שסותר והפיל מחמת המכה הוי כזורק חץ או אבן והוי תולדות אדם כדתנן פרק הגוזל.

הלכה יב

הכובש בהמת חברו במים או בחמה חייב לשלם משום דיני דגרמי והרי שבת שחייב' בו תורה הוא כדאדקי' באנדרונ' ובטליה דבההוא שעתא הוא דאפסדיה עד דפתח ליה וכמו שכתב הרמב"ן ז"ל בדינא דגרמי שלו והכא נמי לא שנא. ושנים או ה' שהזיקו כאחד משלשין ביניהן. והמקרב את ההיזק חייב במרבה בחבילות או אחרון שישב על הספסל ונשבר שהוא הזיק וכדאמר' פרק קמא.

הלכה טז

אדם ושור שהפילו אי זה דבר לבור שלשתן חייבין. ובדמי וולדות וה' דברים אדם לבד חייב ולא שור ובור כדילפינן מדכתיב כי ינצו אנשים ולא שוורים וכן בור פטור לענין כופר ול' של עבד אדם ובור פטורין כדילפינן לעיל לענין כלים ופסולי המוקדשים בור פטור כדילפינן נמי לעיל כדאמר' פרק שור שנגח את הפרה דף נ"ג:

פרק ז

הלכה א

היזק שאינו ניכר לא שמיה היזק ופטור מן התורה כרבי יוחנן פרק הניזקין כיון שלא חסרו ולא הפסיד צורתו דאף על גב שהזיק ממון חברו לא חייבה תורה אלא בשההזק ניכר.

הלכה ו

אין אדם אוסר דבר שאינו שלו כדילפינן בהלכות ע"ז מדכתיב לאסור אסר על נפשו וגו'.

הלכה ז

כל הגורם לאבד ממון חברו חייב לשלם דדייניין דינא דגרמי במחיצת הכרם שנפרצה אומר לו גדור ודן את הדין חייב את הזכאי ומראה דינר לשולחני ושורף ש"ח ומוכרו ומוחלו ומסור דאחוויי אחוי ומפקיע שעבוד חברו דכל הני הוא בעצמו עושה ההיזק לממון חברו אי נמי משום דבשעת מעשה עושה ההיזק והתוספות כתבו בשבועות השורף שטר חוב של חברו חייב מדאורית' ובפרק הפרה כתבו דדינא דגרמי מדרבנן דנ"ד.

הלכה טו

שמין למזיק כדרך ששמין לו אם הזיק ממונו כדילפינן לעיל דמשלם הפחת עם הנבלה דבגזלן וגנב לחוד הוא דילפינן בירושלמי דאין שמין משום דכתיב אשר גזל כעין שגזל וכו' וכולן גובין ממיטב כדילפינן פרק קמא מתחת נתינה ישלם כסף בדף ה':

פרק ח

הלכה א

חייב המוסר מדינא דגרמי כדאמר' לעיל ומותר להרגו דהוי כרודף דניתן להצילו בנפשו כשאינם יכולים להצילו באחד מאיבריו ומסור חשיב אין יכול ולהכי מותר והר' אליעזר ממיץ היה מדמה ענין המסור לבא במחתרת לפי שאין אדם מעמיד עצמו על ממונו ולכך מותר להרגו ורודף ששבר כלים פטור מפני שהוא מתחייב בנפשו וכדאמר' בהגוזל זוטא דף קי"ז וכן נרדף ששבר כלים של רודף שלא יהא ממונו חביב עליו מגופו שהרי נרדף זה ראוי להרוג את רודפו דכתיב אם במחתרת ימצא הגנב וגו' התורה אמרה הבא להרגך השכם להרגו והמשליך כובד משא דספינה להציל הוי כמציל מן הרודף. ויש בהלכות אלו דברים מדרבנן סמוכין אלא תסור: